

XXI-ÇEVRE VE İZCİ

ÇEVREMİZ

İnsanların yaşadıkları çevreye ilişkin duyarlılıkları özellikle son yıllarda artarak yükseliyor. Üzerinde yaşadığımız dünyanın doğal yaşamını sürdürmesi, bunun için doğal kaynakların akılcı ve tedbirli kullanılması giderek insanlığın ortak dileği oluyor. Dünyamızın doğal dengesinin bozulması ve çevrenin kirlenmesi, kalkınmanın, sanayileşmenin bedeli olmamalıdır diye düşünüyor insanoğlu. Hiç kuşku yok ki insanlığın böyle düşünmesinin en önemli nedeni, yaşadığımız yıllarda çevrenin hiçbir dönemde olmadığı kadar kirlenmesi sorunuyla karşı karşıya kalmasında yatıyor. Denizlerde atmosfere kadar insanın doğal çevresi durmadan kirleniyor. Ancak, yeryüzündeki doğal dengenin taraflarından biri olan insanlık bu kirlenmeye karşı bir bilinç oluşturarak davranacak ve umuyoruz geç kalmayacak.

"Yapacağınızın küçük olduğunu düşünerek hiçbir şey yapmamak" gibi bir hataya düşmek istemiyor, içinde yaşadığımız dünyanın haline üzülüyor ve onun gidererek bozulan sağlığını düzeltmek yolunda bir şeyler yapmak istiyorsanız, işte size çeşitli öneriler;

- Yeniden kullanın. Yeniden kullanma alışkanlığı geliştiriniz.
- Eğer geri kazanma çabası yoksa komşu ve dostlarınızı böyle bir çaba başlatmaya ikna edin.
- Evinizde kullandığınız ürünler arasında yeniden kullanılmayanları azaltın. Çöplüklere ne kadar az atık bırakılırsa, o kadar uzun süre kullanılabilirlerdir.
- Kullanılmış kağıttan yapılmış kırtasiye, kart ve paket kâğıdı satın alın.
- Bir bahçeniz olsun. Kentsel bölgelerde iseniz en azından saksıda yaprak ve çiçek yetiştirebilirsiniz.
- Bahçenizdeki otlar, yapraklar, dallar ve diğer bitkiler için bir gübre yığını oluşturun.
- Bu, çöp toplamayı azaltırken bahçenizin de büyüüp gelişmesine yardımcı olacaktır.
- Gübre yığınıza kahve telvesi, yumurta kabuğu, muz kabuğu gibi şeyler de koyun.
- Bahçede böcek ilacı kullanımını azaltın. Aslında böceklerin yalnızca yüzde biri ilaçtan etkilenmektedir. Organik ilaçlar kullanmayı deneyin.
- Ozon tabakasına zarar veren kloroflorokarbonlu aerosollü kutulardan almayın.
- Kâğıt havlu değil, kumaş havlu kullanın.
- Çamaşır ve evdeki diğer temizlik işleri için düşük fosfatlı ya da fosfatsız deterjan kullanın.
- Klorsuz çamaşır suyu kullanın.
- Kumaş çocuk bezi kullanın.
- İçi yeniden doldurulabilen veya yeniden kullanılabilen kutularda paketlenmiş ürünlerden alın.
- Sürekli kullandığınız deterjan ve diğer ürünlerin en büyük, ekonomik boyunu alın.
- Yumurtaları karton kutuda alın, suni köpükten yapılan kutuda almayın.
- Yemekleri saklamak için plastik rulo yerine mumlu kağıt kullanın.
- İçinde toksik karışımlar bulunan ürünler yerine toksik olmayan ürünleri seçin.
- Örneğin; karbonat, limon suyu ve sirkeden temizlik maddesi oluşturun.
- Eğer seçme sansınız varsa manavlarda ve diğer yerlerde naylon poşet yerine kağıt torbalardan isteyin.
- Eğer plastik torba kullanıyorsanız, torbaları yıkayıp tekrar kullanın.
- Kâğıt mı? Plastik mi? sorununu kolaylıkla tamamen ortadan kaldırabilirsiniz. Manava giderken kendi torbanızı yanınıza alın.

- Aşırı paketlenmiş mal ve gıda ürünlerinden kaçının. Örneğin; plastik torba ya da sandıkta sıkça paketlenmişler yerine açıkta atılan taze meyve ve sebzeleri alın. Kutu ve paketler, atık ırmağının yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır.
- Mümkün olduğunca elektrik ampülü yerine enerji tasarrufu sağlayan flüoresan lambalarından kullanın.
- Evinizde gerekli izolasyonu yapın. Evlerde harcanan enerjinin neredeyse yarısı izolasyon yetersizliğinden kaynaklanmaktadır.
- Pencere ve kapılarda aralık olup olmadığına bakın, aralık varsa tıkayın. Pencere ve kapılara dış kanat taktırın.
- Ocağınıza yılda en az bir kez servis yaptırın.
- Isıtıcı olarak radyatör kullanıyorsanız, radyatörün arkasına bir yansıtıcı plaka koyun.
- Böylece ısıyı duvarın çekmesini önlemiş olursunuz.
- Doğal ışıktan en üst düzeyde yararlanın. Düşünün, gün içinde gerçekten lamba yakmanız gerekiyor mu?
- Odadan 15 dakika veya daha fazla süreyle ayrılacaksanız ışıkları kapatın.
- Buzdolabınızı "daha az soğuk" duruma ayarlayın. Arkasındaki kondansatör borularını yılda bir kez temizleyin.
- Su musluğunu kapatın. Tıraş olurken, dişlerinizi fırçalarken, bulaşık yıkarken musluğu açık bırakmak her dakika 11–29 litre arasında su sarfiyatına neden oluyor.
- Banyo yapmak yerine duş alın, Düşük akış hızı olan duş başlığı takın.
- Sızıntıları hemen tamir edin. Damlayan bir musluk günde 76 litreden fazla su kaybına neden olabilir.
- Bir çamaşır makinesi almanız ya da kullanmakta olduğunuz makineyi değiştirmeniz gerektiği zaman önden yüklemeli olanından alın. Önden yüklemeli olanlar, yukarıdan yüklemeli olanlara oranla yüzde 40'a yakın daha az su tüketiyor.
- Bulaşık, çamaşır makinelerinizi ve kurutucunuzu yalnızca tam dolu olduklarında çalıştırın.
- Mümkünse, çamaşır kurutma makinesi kullanmak yerine, çamaşırlarınızı dışarıya asarak kurutun.
- Garajınızı ve kapı önünü hortumla yıkamayın, süpürün.
- Eşyanız kırıldığında bir kenara atacağınıza tamir edin.
- Yağlı boya yerine lateks boya kullanın.
- Yeniden şarj edilebilen pilleri kullanın.
- Tatilde bile çevreye duyarlılığınızı yitirmeyin. Etrafı kirletmeyin.
- Hafta sonunda açık havada ızgara yaparken, kirliliğe neden olan yabancı sıvılar kullanmayın. Plastik çatal, bıçak ve tabakları yıkayarak yeniden kullanın.
- Plastik kutu kapakları, hayvanlar için öldürücü silah anlamına gelebilir. Kapakları almadan önce parçalara ayırın.
- Öldürücü balonlar! Helyum dolu balonlar suya ulaştığında balina ve su kaplumbağaları tarafından yutulurak ölmelerine neden olabilmektedir. Balonlarınızın uçup gitmesine izin vermeyin.
- Arka bahçenizi hayvanlar için sığınak haline getirin.
- Bir balıkçı ya da kayıkçı iseniz, çöp toplayıp sahile taşımak için bir sistem geliştirin.
- Denize asla bir şey boşaltmayın.
- Eğer plaja yakın bir yerde oturuyorsanız, bir plaj temizliği kampanyası düzenleyin ya da bu tür faaliyetlere katılın.
- Her yere giderken gerçekten otomobil kullanmanız gerekiyor mu? İşe giderken yürüyün ya da bisiklete binin.
- Mümkün olduğunca toplu taşıma araçlarını kullanın.
- İki ya da dört kişi birlikte otomobil kullanırsa çok daha ucuza mal olur.
- Otomobilinizin ayarını sık sık yaptırın. Bir otomobil iyi çalışıyorsa da az benzin kullanır ve dolayısıyla daha az toksik ve zararlı duman çıkarır.
- Otomobil benzin filtresini temiz tutun ve benzinden tasarruf edin.
- Yeni bir araba akümülatörüne mi gereksiniminiz var? Eskisini tamir ettirin.

- Yükyü hafifletin. Gereksiz ağırlıklar, yakıt ekonomisini yüzde bir etkileyebilir.
- Otomobilin havalandırmasını kısın ya da kapatın.
- Lastiklerinizin ömrünü uzatmak ve benzinden tasarruf etmek istiyorsanız, hava doldurmayı ihmal etmeyin. Yeni lastik alırken çelik gövdeli radyan olanlarını tercih edin.
- Enerjiyi boşa harcamayın. Duraklamanız bir dakikayı aşyorsa, arabanızı yeniden çalıştırarak daha az benzin harcarsınız.
- Otomobilinizin havalandırmasını kontrol ettirerek sızdırmasını önleyin.
- İşyerinizde yeniden kullanma programları başlatın. Teneke kutular, camlar ve gazeteler, kolaylıkla kullanılabilir.
- Kâğıt israf ederek kağıt çöplü oluşturmayın. Kâğıtların iki tarafını da kullanın, işi biten gayri resmi yazışma kağıtlarını not kâğıdı yapın.
- İşyerinizde, bülten ve gayri resmi yazışmaların kullanılmış kağıtlara basılmasını isteyin. Patron ya da editör siz iseniz, bunu mutlaka yapın.
- Okullarda müfredata çevre bilimi ve yeniden kullanım konularının eklenmesini isteyin.
Yerel yönetiminizle birlikte çalışarak, bölgenizdeki çöplük ve hurdalıkların en katı çevre standartlarına uygun olarak tutulmasını sağlayın.
- Yörenizde, gönüllüler ve hatta belediye işçileri ile birlikte "çevreyi temizleme" projesi organize edin.
- Belediyenizi, kışın cadde ve kaldırımlardaki buzları eritmek için tuz yerine kum kullanmaya ikna edin.
- Bölgenizdeki kuş cenneti alanlarının korunması için yerel yönetimlerle birlikte çalışın.
- Yerel, bölgesel, ulusal ve dünya çevre konularında sürekli bilgi edinin.
- Bir ağaç diki. Büyürken karbondioksit tükettikleri için ağaçlar havanın temizlenmesine yardımcı olur ve dünyanın ısınmasını azaltırlar.
- Bir ağaç daha diki.